

MERKKIPÄIVIÄ

Professori Martti Rapola

70-vuotias

11. 11. -61 täytti seitsemänkymmentä vuotta Helsingin Yliopiston suomenkielen täysinpalvellut professori Martti Olavi Rapola.

Professori Martti Rapolalla on takanaan pitkä ja ansiokas yliopistonopettajan, suomenkielen tutkijan ja kirjailijan ura. Yliopistonopettajan toimensa ohella Turussa ja Helsingissä hän on suorittanut suurtyön mm. Suomen kielen sanakirja oy:n keruutoiminnan johtajana, Sanakirjasäätiön johtajana, Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran esimiehenä, Suomen Akatemian kielilautakunnan puheenjohtajana ym. sekä alansa lukuisten tieteellisten tutkimusten, erityisesti kirjakieltämme ja sen historiaa samoin kuin murteita koskevien teosten julkasijana.

75 vuotta täytti Grigo Andrejef Ruotsissa. Hän on synt. Karjalassa 6. 9. 1886, on RSOS:n jäsen ja elää eläkevaarina Åshammarissa.

3. 11. -61 täytti 60 vuotta toimitussihteeri Johan Edvard Leppäkoski Jyväskylässä. Hän on syntynyt Kaukolassa ja aloittanut lehtimiesuransa Käkisalmen Sanomissa v. 1924. Vuodesta 1925 hän toimi lehden toimitussihteerinä aina talvisotaan ja Käkisalmen evakuointiin vuoteen 1940 saakka. Vuosina 1935—37 hän toimi lehden taloudenhoitajana ja toimitusjohtajana ja hoiti Parikkalan Sanomien ja Räisälän Sanomien päätoimittajan tehtäviä oman toimensa ohella vuosina 1935—40 ja oli Jaakkiman Sanomien ja Keski-Vuoksen avustavana toimittajana oman toimensa ohella vuosina 1935—39. V. 1940 hänet valittiin Pohjois-Savon päätoimittajaksi, mutta vielä samana vuonna hän siirtyi Jyväskylässä ilmestyvän sanomalehti Kes-

kisuomalaisen toimitussihteeriksi ja pakinoitsijaksi. Hänen nimimerkkinsä Joonas on allekirjoittanut monta terävää ajankohtaisten asioiden tarkastelua Keski-suomalaisen palstoilla. Varsinaisen leipätyönsä ohella toimitussihteeri Leppäkoski tunnetaan runoilijana ja esperantistina, jonka kielenharrastus on saanut aikaan ainoalaatuisten suurtyön: hän on kääntänyt Kalevalan esperantoksi. Tämä on muun työn ohella vienyt kolme vuosikymmentä. Tuloksena on asiantuntijoiden arvostuksen ja kunnioituksen saanut esperantonkielinen Kalevala, joka odottaa tällä hetkellä vain painatukseen tarvittavia varoja. Viime vuodet toimitussihteeri Leppäkoski on omistanut lähinnä toimitustyölle ja Kalevalan käännöksen painokuntoon saatamiseen.

60 vuotta täytti 29. 10. kauppias Nasti Aho suo Kuopiossa. Hän on syntynyt Salmin Mantsinsaaressa. Karjalainen temperamentti vei hänet jo nuorena liike-elämän pariin. Toimittuaan eri liikkeissä Impilahdella, Pitkärannassa ja Sortavalassa hän monien siirtolaisuvuosiensa jälkeen perusti v. 1952 oman liikkeen Kuopioon. Rakkaimpana harrastuksena hänellä on aina ollut ortodoksinen kirkkolaulu. V. 1958 neiti Aho sai Pyhän karitsan ritarimerkin.

60 vuotta täytti 7. 11. agrologi Heikki Kiijärvi Kylmäkoskella. Hän on syntynyt Inkerissä, käynyt Uudenkirkon maamieskoulun ja valmistunut agrologiksi Kurkijoen maamiesopistossa v. 1923. Agrol. Kiijärvi on Kylmäkosken Karjalaiset r.y:n johtokunnan pitkäaikainen jäsen ja v:sta 1957 alkaen yhdistyksen puheenjohtaja. Kylmäkosken seurakunnan kirkkohallintokunnan jäsenenä hän on ollut v:sta 1951 lähtien ja viimeiset kolme vuotta puheenjohtajana.

50 vuotta täytti 16. 11. Karjalan Liiton järjestösihteeri Reino Joenpolvi Helsingissä. Hän on syntynyt Viipurin Kolikkoinmäellä. Koulunkäyntinsä lopetettuaan hän jo nuorena antautui metallialalle, jolla alalla hän sitten työskenteli yli 23 vuotta. Tänä aikana hän kehitti itsestään käytännöllisen työn, itseopiskelun ja ulkomaisen opintomatkan avulla taitavan ammattimiehen ja pidetyn työnjohtajan. Työläisperheen lapsena hän on aina tuntenut suurta mielenkiintoa työväenliikettä kohtaan. Niinpä hän on ollutkin aktiivisesti mukana useissa sos.-dem. järjestöjen toiminnoissa. Vuonna 1950 Joenpolvi siirtyi metallialan työnjohtajan tehtävistä Sos.-dem. puolueen toimitsijaksi ja vuonna 1953 Karjalan Liiton järjestösihteeriksi, jota viimeksi mainittua tointa hän on menestyksellisesti hoitanut jo yli kahdeksan vuotta. Järjestösihteeri Reino Joenpolven vapaa-ajan harrastuksiin on kuulunut kuvaamataide ja urheilu. Monien karjalaisasiain, karjalaisuuden ja karjalaisen järjestötoiminnan hyväksi erittäin ansiokkaasti suorittamastaan työstä hänelle on myönnetty Karjalan Liiton kultainen ansiomerkki.

Kosti P a m i l o täyttää 50 vuotta Helsingissä 11. 2. 62. Hän on suuresti ansioitunut seuramme ja monien muiden karjalaisseurojen työssä.

Nora Elisabeth B a c h m a y e r syntyi 12. 5. Tukholmassa ja hänet ristittiin ortod. kaavan mukaan 18. 6. -61. Isä on saksalainen katolisen kirkon jäsen ja äiti karjalainen ortodoksi.

Past. M. Juhkam vihki ortod. kaavan mukaan Tukholmassa Mauno Johannes N i i n i s e n ja heimolaisemme Anja K o k k o s e n 23. 9. -61, kreikkalaisen Christopoulos E v a n g e l o s i n ja ruotsalaisen Birgitta Elise B j ö r k i n 10. 6. -61 sekä Göteborgissa kreikkalaiset Elisseeos L a d a s i n ja Eleni K o u m e l i n 25. 5. -61.

KAUPPIAS JUHO MAURANEN †

Juho M a u r a n e n kuoli Lieksassa sydänhalvaukseen 15. päivänä marraskuuta 1961. Hän oli syntynyt Repolan Koropin kylässä huhtikuun 4. pnä 1900. Liikemiesuransa hän aloitti kauppias Ipatoffin liikkeessä Joensuussa. Siirryttyään Lieksan Kauppa Oy:n palvelukseen hän toimi siellä useita vuosia eri tehtävissä, mm. myymälänhoitajana Nurmijärvellä.

Itsenäisenä kauppiana toimi Mauranen ensiksi Lieksan kauppilassa ja myöhemmin Kylälähdessä. Myytyään liikkeensä hän ryhtyi maanviljelijäksi Kelovaarassa. Heikentyneen terveytensä vuoksi hänen täytyi luopua maanviljelysammattista. Tämän jälkeen hän muutti Vuonislahteen laittaen sinne kauniin kodin. Viimeisen elinvuotensa hän vietti uudessa kodissaan Lieksan Merilässä.

Hän toimi useissa luottamustehtävissä, mm. Lieksan ortodoksisen seurakunnan kirkkovaltuustossa ja kirkkoneuvostossa.

Vainaja siunattiin haudan lepoon viime marraskuun 26. päivänä Lieksan ortod. kirkossa. Siunauksen toimitti kirkkoherra Olavi Tajakka. Kirkko-kuoro avusti kanttori Uljas Laurosen johtamana. Suoritettujen hyvästijätön jälkeen saatettiin vainaja Mähkön ortod. hautausmaahan. Hauta peitettiin omaisten ja ystävien sepeleillä ja kukkalaitteilla.

Muistotilaisuus vietettiin Lieksan ev.lut. seurakuntatalossa, jossa mm. luettiin saapuneet, yli 50 suruvalitteluaadressia, joita olivat lähettäneet mm. tri Mäkinen, rovasti ja rva Vuorikoski, Vuonislahden Marttayhdistys, Vähittäiskauppiaitten Liitto, Pielisjärven Vaara-Veikot ja Lieksan ort. seurakunta.

Tilaisuudessa puhuivat vainajan nuorin veli Valde Mauranen ja lanko W. Keynäs. Viimemainittu lausui seuraavaa:

Sen jälkeen kun tulin Repolan Koropissa asuneen Ilja Maurasen perheen läheiseksi sukulaiseksi, olen tutustunut tämän perheen jäseniin yhä enemmän ja kiinteämmin. Näin on tapahtunut myös tänä päivänä haudan lepoon saattamamme lankoni Juhon kanssa. Pohjavirtauksena ilmeni hänestä toiselta puolen syvä uskonnollisuus toisaalta huumorintaju. Tiedämme vainajan saaneen elämässään paljon kärsiä, monet kolheet kokea. Eikö hän tuo hänen omaama huumorintaju ole usein häntä auttanut kivikkoisen tien kulkemisessa?

Mainitsin toiseksi Juho Maurasen pohjavirtauksen olevan uskonnollisuuden. Olemme olleet vaimoni kanssa läheisessä ystävyysuhteessa kaikkien täkkäläisten sukulaistemme kanssa. Se, että täällä Karjalassa käydessäni viihdyin erikoisesti Juhon ja Paulan kotona, johtui Juhon aitokarjalaisuudesta ja miellyttävästä, avonaisesta seurustelusta. Tällöin selveni hiljaisina hetkinä keskustellessamme hänen vakava uskonnollinen mielensä.

Muistelemme kaipauksella ja kiitollisin mielin sinua, Juho veljemme. Ilmoitit tulevaksi tämän kuun aikana meitä tervehtimään. Odotimme tuloasi, mutta saimme odottamattoman tiedon äkillisestä poismenostasi. Täällä saimme kuulla, että menomatkallasi asemalle ostamaan matkalippua tulaksesi luoksemme, saitkin matkalla äkkikuoleman, sydänhalvauksen. Olit juuri saanut uuden kodin valmiiksi, ei itsellesi, vaan vaimollesi, kuten olit sanonut. Tiesit pian pääseväsi ikuiseen kotiin, ylhäisiin taivasihin, Luojan luokse Kaikkivallan!

— Runonlaulaja Martta K ä h m i kuoli 7. 12. 61 Enon kunnansairaalassa. Hän oli syntynyt Suistamalla 17. 7. 1878. Hänet haudattiin Joensuun ortod. hautausmaalle sunnuntaina 17. 12. 61. Karjalan Sivistysseuran toimesta Helsingissä järjestettiin muistotilaisuus Pyhän Kolminaisuuden kirkossa. Sielunmessun toimitti past. Niilo Karjomaa ja häntä avustivat diakonit G. Jyrkivaara ja A. Korelin.

Muistelemme vainajaa tarkemmin lehtemme Kalevalan päivän numerossa.

Niilo V o r n a n e n kuoli 2. 10. -61 Kotkassa. Hän oli syntynyt 24. 4. 1898 Korpiselässä.

Karppa R e n n o l a kuoli 13. 11. -61 Hän oli synt. 13. 10. 1884.

Outi M a l v i l a kuoli 8. 11. Tervossa. Hän oli syntynyt Salmisissa 6. 8. 1884.

Maria S i i m e l ä, o.s. Nikitin, kuoli 23. 11. Valkeakoskella. Hän oli synt. 25. 3. 1885 Impilahdella.

Juho Koskinen kuoli Grythytanissa Ruotsissa 22. 10. Hänet siunasi kuolonuneen past. M. Juhkam. Koskinen oli syntynyt Rukajärvellä 9. 9. 1900. Hän oli tunnollinen työntekijä ja Ruotsin ortodoksisen srk:n uskollinen jäsen. Hautajaistilaisuudessa oli läsnä paikallisen ammattiliiton johto, tehtaantjohtaja, ev.lut. srk:n kirkkoherra, lehdistön valokuvaaja ja toimittaja. Ortodoksinen siunaustilaisuus tapahtui lut. kirkossa. Tämä osoittaa, että ruotsalaiset antavat arvoa karjalaiselle työmiehelle ja karjalaiselle seurakunnalle. Muistotilaisuudessa pidettiin useita puheita.

Martti Tyynelä kuoli Ruotsissa 13. 7. ja haudattiin Tukholman Metsäkalmistoon, sen ortodoksisen osaan 25. 7. -61. Hän oli syntynyt 30. 12. 1938. Siunauksen toimitti past. M. Juhkam.

Maanviljelijä Pekka Kyöttisen hautakumpu Sotkuman hautausmaalla, taustalla tšasounan kupoli, vierellä 56 vuotta yhteiselämää viettänyt puoliso polvistuneena hautakummun ääressä ja takana seisomassa Annikki-tytär tuohus kädessään. Pekka Kyöttinen oli itäkarjalaisten jämeriä johtomiehiä, joka Karjalan keskushallituksen pääministerinä hoiteli heimonsa asioita Kansainliittoa myöten. Hän oli syntynyt Repolassa 2. 9. 1883 ja kuoli 26. 4. 1961 ja sai haudan viimeisen kotinsa läheisestä kalmistosta. Kivinen paasi hautakummulla ja sen edessä kukkasat ovat omaisten rakkauden osoituksia vainajan muistoa kohtaan. Kenties olisi paikallaan, että karjalaisen heimotyön ystävät muistaisivat häntä arvokkaalla muistopaadella. — (P)

— Kannelta soitetaan kauniisti nykypäivienkin Virossa. 16. 11. 61 Eestin yleisradiosta kuulimme E. Raud'in hyvää esitystä.

ILMARI PANTSUN MUISTOLLE

Helsingin karjalaisten kyykänlyöjien rivit ovat harventuneet. Syksyllä nukkui ikiuneen pidetty ja suosittu pelaaja Ilmari P a n t s u. Hän oli syntynyt 10. 11. 1919 Impilahdessa maanviljelijän poikana ja kuoli Helsingissä vaikean sairauden uuvuttamana 12. 9. -61. Arkisen työnsä hän suoritti kauppaedustajana ja myyjänä. Nuoruudessaan hän oli innokas pesäpallonpelaaja. Tämä urheilulaji oli edelleenkin hänen lempilapsensa ja hän toimi Helsingissä Punamustien seuran valmentajana. Eräänä kesänä hän ilmestyi kyykkäkentälle ja on sen jälkeen ollut ehkäpä värikkäin hahmo Seurasaaressa kyykkämaailmassa. Hänet opittiin tuntemaan rehtinä pelitoverina, innostuneena ja innostavana pelaajana sekä ennen kaikkea kultaisen huumorin viljelijänä. Kun Imppa saapui kentälle, oli hyvä tuuli taattu sekä kentällä että katsomossa. Kyykkäkauden päättäjaisissä Lauri Raatema omisti kyykkäkronikan viimeisen värssyn tuonilmaisiiin lähteneelle kyykkäveljelle.

9. 12. -61 kyykkäveljet kävivät joukolla hänen haudallaan.

Pastori N. Karjomaa toimitti sielunmessun.

Huomasimme että . . .

— Suomessa on molempia — sekä kristinuskoa että kommunismia. Viime aikoina on herättänyt julkisuudessaakin ihmettelyä se, että nämä näyttävät olevan paikoin hyvässäkin sovussa rinnakkain, jopa sisäkkäin. Myös se, että Suomen kansasta v. 1959 kuului lähes 95 % kirkkoon ja samalla noin 25 % valtiollisissa vaaleissa äänesti kommunismin voittoon. Näin ihmetteli valtiov. Kauko K a i j u alustuksessaan, jonka hän piti Ortod. Ylioppilassliiton esitelmätilaisuudessa 21. 4. -61.

— Koko maassa hakattiin viime kaudella erilaisia pinotavaraa 25 milj. pinokuutiometriä. Kuluva hakuukauden tavoite on 27 milj. pm³.

— Tallinnasta on muodostunut eräänlainen epävirallinen muotikeskus koko Neuvostoliittoa varten. Suomen televisio on merkittävä uusien tuulahdusten antaja. Näin vakuutettiin suomalaiselle Viron kävijälle itse paikan päällä.

— Kansikuvamme on taideopiskelija Olavi Karttusen käsialaa.

HYVÄÄ JOULUA

kaikille seuramme jäsenille, lehtemme lukijoille ja avustajille, toimiville karjalaisjärjestöille sekä kaikille karjalaisille.

Karjalan Sivistysseuran johtokunta.